

Rebel·lia

Amb el nou Estatut de Catalunya sobre la taula i amb el pla d'energia a punt de discutir, el gran debat són els drets històrics. Quin interès tenim per construir compartidament un futur de progrés sostenible, o sigui nacionalment engrescador i adequat al segle XXI? El cor se'n va encara al darrere dels marmessors de temps antics tinguts per millors.

Hug Roger III era un militar excel·lent, tinc entès. Ho posava de manifest la remarcable exposició "Muntanyes en rebel·lia" exhibida recentment al Museu d'Història de Catalunya. Un militar excel·lent i un polític força hàbil. Però no se'n va sortir davant la monarquia renaixentista de Joan II i del seu fill Ferran

PARLAMENT DE CATALUNYA

Ponència de l'Estatut català.

II, que ja no estava per feudalismes. Fou el darrer comte del Pallars, l'últim comte de la Catalunya medieval.

Tot això passava cinc segles enrere, però encara no hem acabat d'aprendre'n la lliçó. Enlluernats per una edat mitjana relativament esplendorosa, evoquem l'esperit de l'avior com l'única manera, hom diria, d'anar endavant. És una paradoxa que frega la contradicció. Hug Roger III lluità contra Joan II –rei castellà, certament, però partidari dels nous temps– al capdavant de les forces de la Generalitat d'aleshores, que era catalana de soca-rel, sí, però partidària de l'*ancien régime* i súbdita de Renat d'Anjou, rei francès suposadament alternatiu.

És a dir que el nostre heroi lluità contra el castellà al servei del francès per mantenir un ordre caducat. Primer perdé la partida contra Joan II, i després, encastellat al Pallars, fou derrotat per Ferran II, que el condemnà a mort l'any 1491. El 1492 Colom descobreix Amèrica, mentre que el 1512, a "El príncep", Maquiavel presenta Ferran II com un modèlic rei renaixentista avançat, sense dir res del nostre heroic comte pallarès, és clar. Eren temps d'abolició de privilegis feudals i de

Ramon Folch

descoberta de noves terres. La nostra Diputació del General no ho va saber entendre i encara avui el cor ens fuig al darrere d'Hug Roger i altres marmessors de temps antics tinguts per millors.

Per això, amb el nou Estatut de Catalunya sobre la taula i amb el pla d'energia a punt de discutir, el gran debat són els drets històrics. Jo trobo que les constitucions i els estatuts, siguin d'Europa o de Catalunya, han de ser documents concisos i bàsics. El refregit constitucional europeu ha mort per indigestible. L'Estatut avança agònicament, inflat de clàusules i precisions que ho volen lligar tot a nivell quasi reglamentari. Paradoxalment, algunes coses fonamentals s'escapen del bolic de malla estripada.

En efecte, com que ara tothom adopta posats sostenibilistes, quasi ningú no es preocupa de la sostenibilitat. Els més frívols, fins la ridiculitzen, potser perquè només en tenen una idea banalitzada i superficial. L'Estatut hauria pogut ser modern i modèlic en aquest aspecte, perquè la ponència ha disposat de l'anàlisi de més de setanta constitucions o documents estatutaris europeus o americans i de diverses propostes d'articulat fetes per entesos. Però la proposta, que mescla sovint categories amb circumstàncies, és confusa, antiquada i insuficient. Paral·lelament, el capital pla d'energia espera audiència de pobre mentre el carrer sobreix d'immigrants globals i s'hi senten més variants del castellà, àrab i llengües eslaves que no pas català: les preteses essències contra les emergències reals...

Començarem el segle XX simpatitzant amb els bòers independentistes i l'hem

“Un projecte nacional no es fa defensant només el passat essencial, sinó construint coralment el futur a partir del present real”

acabat reprovant els *afrikàners* segregacionistes, perquè un projecte nacional no es fa defensant només el passat essencial, sinó construint coralment el futur a partir del present real. Construint-lo a partir de la realitat humana i escalar d'avui, que no és la del segle XVIII, ni tan sols la del XX. Quin interès tenim per construir compartidament un futur de progrés de debò sostenible, o sigui, nacionalment engrescador i adequat al segle XXI? Em temo que l'estret comtat pallarès ens atreu més que els dilatats horitzons oceànics. Així, perdrem. M'hi rebel·lo.

Publicat simultàniament a la revista electrònica 'Sostenible' (www.sostenible.es)